

Audiniai Ukmergės
kraštotyros muziejaus
rinkiniuose

Ivadas

Ukmergės kraštotyros muziejaus audinių rinkinyje yra apie 200 rankinėmis staklėmis namuose austų audinių. Tai lovatiesės, gūnios, rankšluosčiai, staltiesės, patalynės dalys, drabužiai - visi nuausti XIX a. pab. - XX a. vid. Šių margaspalvių audeklų autorės - tuo metu Ukmergės apskrityje gyvenusios moterys. Reikėtų paminėti, jog Ukmergės apskriviai (XIX a. pr. - XX a. pr.) priklausė dabartiniai Ukmergės ir Anykščių rajonai bei dalis Utenos, Zarasų, Jonavos, Širvintų, Panevėžio, Kėdainių, Molėtų rajonų.

Leidiny sudarytas tyrinėjant muziejuje saugomus audinius, remiantis inventorinėse knygoose sukaupia informacija bei naudojantis kitų Lietuvos autorių (Vidos Savoniakaitės, Dalios Bernotaitės bei Dalios Benotaitės - Beliauskienės) darbais, analizėmis audimo tema.

Ukmergės muziejuje audinių tyrinėjimas buvo gana sąlyginis, nors pavieniai austiniai eksponatai pradėti rinkti veikiausiai nuo muziejaus įkūrimo, t.y. 1944 m. Audinius aprašanti inventorinė knyga pradėta pildyti tik 1980 m. pab., nors pirmųjų gautų audinių data knygoje nurodyta kita (1956 m.). Aprašai apie audejas yra skurdūs arba nežinomi; audimo būdas yra nenurodytas arba nurodytas klaidingai. Taigi, nors katalogas yra nedidelės apimties, tyrinėjimui buvo skirta nemažai laiko. Imtis šios veiklos paskatino tai, jog Ukmergės krašte audimo tradicija yra išnykusi. Krašte nebėra šiuo amatu užsiimančių audejų. Suprantama, nebėra ir gyvybiško poreikio. Šiandien Lietu-

voje yra keletas veikiančių audimo manufaktūrų / artelių, tačiau jų tikslas yra labiau edukacinis.

Viliuosi, kad šis katalogas atskleis audinių raštų įvairovę, simboliką, o galbūt uždegs noru pažinti gana prasmingą ir nelengvą audimo meną.

Sudarant katalogą ypatingą pagalbą koreguojant audinių aprašus suteikė Dalia Bernotaitė iš Niūronių Arklio muziejaus. Jai esu nuoširdžiai dėkinga. Taip pat būčiau neapsėjusi be savo vyro pagalbos. Jis padėjo nufotografuoti muziejaus audinius.

Sudarytoja

Kadaise audimas lietuviams moterims buvo ne tik amatas, tačiau ir svarbi saviraiškos forma. Audinio raštuose, spalvose, tankyje atsiskleidė audėjos charakteris, skonis, temperamentas, vertybės. Audekluose galima įžvelgti audėjos nuotaikas, lūkesčius, viltis. Audimas mokė kantrybės, nuoseklumo, reikalavo ir suteikė elementarių aritmetikos, dailės žinių...

Iki XX a. pr. austi mokėjo beveik kiekviena moteris. Šio amato mokėsi namuose ar pas kaimynės nuo pat mažens. Iki vestuvių mergina privalėjo pasiruošti savo kraitį, kurį ir sudarydavo daugiausia audeklai, juostos. Yra tokia patarlė „ne para abrūsai aust, kai merga teka“. Audimas galėjo būti ir kaip atskira profesija. Įvairių naujų raštų mokė keliaujantys audėjai, vadinami atkočiais (Ukmergės krašte tokiu pavadinimu yra išlikęs kaimas, esantis pusiaukelėje tarp Deltuvos ir

Siesikų). Šie keliaujantys audėjai platindavo audimo raštus.

Audimo raštai buvo kopijuojami arba kuriami. Jų įvairovę galėjo įtakoti ir pirktiniai audiniai. Kiekviena audėja, net ir kopijuodama, įdėdavo kažką savo sąmoningai ar dėl netikslaus atkartojimo. Tokiu būdu tvėrėsi vis nauji ornamentai.

Nagrinėjant Ukmergės krašto audinių raštus, pastebima, jog įvairios jų formos kartojasi - dominuoja akėčių, katpėdžių, kryželių, kvadratėlių, elipsių, apskritimų, žvaigždelių, našlaičių motyvai. Audėjos raštus vadina tarmiškai: suketėliai, našloitės, kryžiukai, torielkos, lungeliai ir pan.

Rinktiniu ar kaišytiniu būdu nuaustuose audekluose sutinkame paukštelių, dobilo lapų, apynių, gėlių, vazonėlių motyvus.

Lovatiesės ir gūnios

Ukmergės krašte lovatiesės (kapos) seniau buvo tik austinės. Jų grožį ar paskirtį nusakydavo spalvos, raštų sudėtingumas, siūlai. Kasdieniniam naudojimui lovatieses ausdavo iš paprastesnių siūlų, dažnai pakulinių, ar prastesnių vilnionių, naudodavo tik dvi spalvas ir raštas buvo paprastesnis (dažniausiai ausdavo per 4 nytis). Šventiniam naudojimui, dovanoms buvo audžiamos plonesnių, kokybiškiau suverptų vilnionių ar lininių (vėliau ir medvilninių) siūlų. Raštai ir audimo būdas buvo sudėtingesnis. Audžiama per aštuonias ir daugiau nyčių, kartais raštas renkamas arba kaišomas.

Jei kasdieniniam naudojimui lovatiesės yra

dvispalvės, dažnai niūresnių žemės atspalvių, tai šventinės žymiai ryškesnės. Kartais derinamos tik dvi spalvos: juoda-oranžinė, juoda-raudona, juoda-žalia, juoda-geltona, o kartais ir daugiau, ypač jei lovatiesė yra rinktinė ar kaišytinė. Sutinkame mėlynų, purpurinių, violetinių, rudų, pilkų atspalvių.

Gūnios buvo naudojamos bričkų, rogučių, vežimaičių sėdynėms (pasostėms) apdengti, papuošti, kartais jomis važiuojantys apsiklodavo kojas saugodamiesi nuo šalčio. Jos, panašiai kaip ir lovatiesės, dažniausiai austinės. Nuo lovatiesių skiriasi savo dydžiu (yra gerokai mažesnės), spalvingumu – jos žymiai ryškesnės ir puošnesnės. Jei lovatiesių kraštai yra atlenkiami ir apsiuvari, retais atvejais apneriami vienu žemu stulpeliu, tai gūnių kraštai puošiami plačia įvairiaspalvių nėrių juosta, kabančiais apvaliais ir pailgais bumbuliukais, kutais.

Muziejuje yra ir keletas siuvinėtų lovatiesių bei gūnių, tačiau tai nebuvo labai paplitę.

Rankšluosčiai ir kita

Rankšluosčiai (abrūsai) priskiriami baltiesiems audiniams. Jie buvo audžiami iš lininių – balintų ir nebalintų siūlų. Vėliau buvo naudojami ir medvilniniai siūlai. Raštai panašūs kaip lovatiesių, audžiami dimais keturiomis arba aštuoniomis nytimis arba serveta (tokiu būdu audeklas smulkiau susiaudžia, nėra palaidų siūlų). Gabesnės audėjos kartais nuausdavo ir dešimtynčių ar dvylikantynčių rankšluosčių. (žr. pav.). Jei rankšluostis ne

kasdieninis, jis labiau puošiamas, audinys sudėtingesnis, smulkesnis, plonesnių siūlų. Paprastai puošiami galai: nériniais, pynikais, žička. Žička vadinama galuose išrinkta raudonų siūlų juosta. Nérinių raštai dažniausiai sudaryti iš kvadratėlių, kurie sukuria įvairius piešinius. Čia sutinkame paukštelių, apynių, dobilo lapų, kryžiukų, snaigių, gėlių motyvų. Kartais rankšluosčių galuose buvo siuvinėjamos monogramos, nusakančios daikto priklausomybę asmeniui.

Pagal rankšluosčio plotį ir ilgį galima nustatyti jo amžių. Kuo rankšluostis senesnis – tuo jis siauresnis ir ilgesnis.

Kiti audeklai – pagalvių užvalkalai, paklodės – mūsų krašte buvo audžiami per dvi ar keturias nytis, rečiau aštuonnyčiai. Jie taip pat balinto ar natūralaus lino siūlų. Paklodėse puošiamas vienas kraštas (dažniausiai nérinių juosta), pagalvių užvalkalai gražinami iš vieno šono rinktinia žička, nérinių ar pynikų juostomis.

Literatūra:

A. Aleliūnienė. Audimas rankinėmis staklėmis. 2004 m. Panevėžys

Dalia Bernotaitė. Ko skamba staklės naujoje seklyčioje? Anykščių krašto namų audimo apžvalga. 2010 m.

Elektroninė knyga. Vida Savoniakaitė. Kūryba ir tradicijos: geometriniai lietuvių audinių raštai. Vilnius. 2002 m.

Lietuvių liaudies menas. I knyga. Vilnius. 1957 m.
Auskit sesutės baltas drobeles.

KAIŠY TINĖS LOVATIESĖS

Kaišytinė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.

XIX a. pab. - XX a. pr.
Raštą sudaro besikartojantys gėlių, žvaigždžių motyvai. Dviejų palų.

Linai, vilna.

180 x 142 cm.

UkkM 117 Au - 1

Kaišytinė lovatiesė

Žaslių k., Kaišiadorių vlsč., Kauno apskr.
Audė P. Paulauskaitė apie 1913 m.
Gauta 1958 m.
Gėlių vazonėlių ir dobiliukų lapelių ornamentas. Dviejų palų.

Linai, vilna

198x150 cm.

UkkM 1259 Au - 70

Kaišytinė lovatiesė

Pagirių vlsč. Ukmergės apskr.
Audė Ona Vasiliauskaitė apie 1934 m.
Gauta 1958 m.
Gėlių ir gaidžiukų ornamentas. Raštas kaišytas suformuojant kilpeles. Kraštai apnerti. Dviejų palų.

Pakulos, vilna

181x130 cm.

UkkM 1300 Au - 77

RINKTINĖS LOVATIESĖS

Rinktinė lovatiesė

Bardiškių k. Atkočių apyl. Ukmergės apskr.

Audė Elena Atkočiūnienė apie 1932 m.

Gauta 1973 m.

Paukščiukų, žvaigždučių ir dobiliukų ornamentas. Kraštas apnerstas raudonais siūlais kabliuku.

Dviejų palų.
Linai, vilna

169x134 cm.

UkKM 4213 Au - 215

Rinktinis kilimėlis

Miliūnų k. Siesikų vlsč.,
Ukmergės apskr.

Audėja Marijona Grigienė apie 1920 m.

Gauta 1979 m.

Raštą sudaro besikartojantis gėlių motyvas.

Linai, vilna
74,5 x 93,4 cm.

UkKM 6247 Au-334

Rinktinė lovatiesė

Laukelių k., Želvos
apyl., Ukmergės r.

Audė Alfonsa Pažūnienė 1957 m.

Gauta 1959 m.

Dviejų palų.

Linai, vilna.

185x136 cm.

UkKM 1457 Au-95

Rinktinė lovatiesė

Pagirių vlsč. Ukmergės apskr.
Audė Elena Smaitienė
apie 1934 m.
Gauta 1958 m.
Gėlių, žvaigždžių ir rombų ornamentas.
Dviejų palų
Linai, vilna.
197 x128,5 cm.
UkKM 1301 Au - 78

Rinktinė lovatiesė

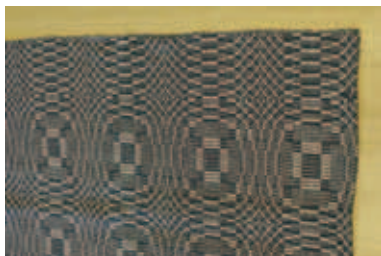
Kuzilų k., Šešuolių vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Veronika Markevičiūtė
apie 1922 m.
Gauta 1972 m.
Ornamentą sudaro keletas motyvų: gėlių
vazonėliai, paukščiukai,
žvaigždutės, dobiliukai.
Viename šone jaustas užrašas: „MARKIEVICITIE WARANI“
Medvilnė, linas, vilna
200x156 cm.
UkKM 3774 Au-208

KETURNYTĖS LOVATIESĖS

Keturnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.
XIX a. pab. - XX a. pr.
Obuoliukų / ratiliukų raštas. Dviejų palų.
Medvilnė, pakulos
195 x 136 cm.
UkkM 118 Au - 2

Keturnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.
XIX a. pab. - XX a. pr.
Kaladėlių raštas. Dviejų palų.
Medvilnė, vilna
170 x 132 cm.
UkkM 119 Au - 3

Keturnytė pakulinė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.
XIX a. pab. - XX a. pr.
Agurkų / ažuolo lapų raštas. Dviejų palų.
Pakulos.
210 x 140 cm.
UkkM 120 Au - 4

Keturnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.
XIX a. pab. - XX a. pr.
Kaladėlių raštas. Dviejų palų.
Linai, vilna.
171 x 131 cm.
UkkM 121 Au - 5

Keturnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.

Austa apie 1936 m.

Gauta 1956 m.

Katpėdžių raštas.

Dviejų palų.

Medvilnė, vilna

184x144 cm.

UkkM 422 Au - 18

Keturnytė lovatiesė

Jočiūnų k., Tulpiakie-
mio vlsč., Ukmergės
apskr.

Audė Sofija Grinienė
apie 1933 m.

Gauta 1956 m.

Katpėdžių raštas.

Dviejų palų.

Linai, vilna

177x128 cm.

UkkM 505 Au - 42

Keturnytė pakulinė lovatiesė

Zeltiškių k., Skiemonių
vlsč., Utenos apskr.

Audė Salomėja Sadū-
nienė apie 1922 m.

Gauta 1976 m.

Katpėdžių raštas.

Dviejų palų.

Linai, pakulos.

176x103 cm.

UkkM 5048 Au - 263

Keturnytė pakulinė lovatiesė

Riklikų k., Kavarsko vlsč. Ukmergės apskr.
Audė Adelė Butkienė.
XX a. pr.

Gauta 1970 m.
Kaladėlių ir katpėdžių raštas. Dviejų palų.
Pakulos, vilna
186x127 cm.

UkKM 3231 Au -150

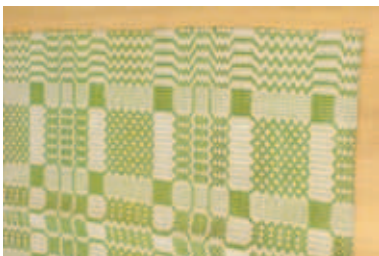
Keturnytė lovatiesė

Ramonų k., Kavarsko vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Marijona Mikėnienė apie 1948 m.

Gauta 1960 m.
Kaladėlių raštas. Dviejų palų.

Medvilnė, vilna.
178x150 cm.

UkKM 1552 Au - 103

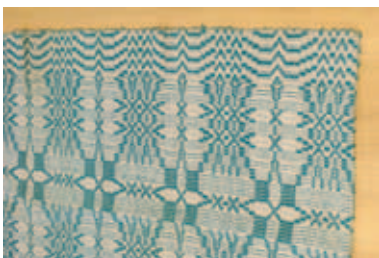
Keturnytė lovatiesė

Radžiūnų k., Balelių vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Ona Barėnienė apie 1929 m.

Gauta 1960 m.
Kaladėlių ir katpėdžių raštas.

Linai, vilna.
319x73 cm.

UkKM 1557 Au - 105

Keturnytė lovatiesė

Zeltiškių k., Skiemonių vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Grasilda Kairienė apie 1900 m.
Gauta 1976 m.
Kaladėlių ir katpėdžių raštas. Dviejų palų.
Linai, medvilnė
185x135 cm.
UkKM 4949 Au -248

Keturnytė lovatiesė

Vietovė nežinoma
Audė Anelė Navickienė apie 1970 m.
Gauta 1986 m.
Kaladėlių raštas. Dviejų palų.
Medvilnė, vilna.
200 x 153 cm.
UkKM 9667 Au-491

Keturnytė lovatiesė

Inkių k. Pašilės vlsč.
Ukmergės apskr.
Audė Stasė Šalčiūnienė apie 1926-27 m.
Gauta 1972 m.
Agurkų / ažuolo lapų raštas. Dviejų palų.
Vilna, medvilnė.
176 x 142 cm.
UkKM 3776 Au-210

Keturnytė lovatiesė

Ažuožerių k., Anykščių vlsč. Ukmergės apskr.
Audė Emilija Navikienė. XX a. I p.
Gauta 1998 m.
Kaladėlių raštas. Dviejų palų.
Medvilnė, vilna
160 x 200 cm.
UkKM 16228 Au-656

Keturnytė lovatiesė

Žuklių k., Pabaisko vlsč., Ukmergės r.
Audė Ona Maišelytė. XX a. I p.
Gauta 1955 m.
Katpėdžių raštas.
Dviejų palų.
Vilna, linas
171 x 148 cm.
UkKM 15282 Au-643

Metmenų ripso lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma
Austa apie 1910 m.
Gauta 1962 m.
Dvynytis audinys.
Kampuose siuvinėtas kryželiu. Kraštai apnerti ir papuošti įvairiaspalviais kutais.
Kanapės, vilna.
167 x 122 cm.
UkKM 1728 Au-107

Keturnytė lovatiesė

Rubikių k., Anykščių
vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Emilė Tylaitė
1958 m.
Gauta 1963 m.
Agurkų / ažuolo lapų
raštas. Dviejų palų.
Medvilnė, vilna.
192 x 145 cm.
UkkM 1759 Au-110

Keturnytė languota lovatiesė

Rubikių k., Anykščių
vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Emilė Tylaitė
1901 m.
Gauta 1962 m.
Dviejų palų. Kraštai
apnerti vašeliu.
Medvilnė, vilna.
185x145 cm.
UkkM 1751 Au-108

Keturnytė lovatiesė

Daugėliškių k., Ukmergės
apskr.
Audė Stasė Birzgienė
apie 1952 m.
Gauta 1968 m.
Kaladėlių raštas. Dviejų
palų.
Medvilnė, vilna.
219 x 144 cm.
UkkM 2825 Au - 118

Keturnytė lovatiesė

Bernotiškių k. Vidiškių vslč.,
Ukmergės apskr.
Audė Veronika Kerbelienė
apie 1932 m.
Gauta 1976 m.
Agurkų/ ažuolo lapų raštas.
Dviejų palų.
Medvilnė, linas.
196 x139 cm.
UkkM 5069 Au-272

Keturnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma
Austa apie 1939 m.
Gauta 1957 m.
Kaladėlių raštas.
Keturių palų. Linas, vilna.
220x155 cm
UkkM 1089 Au -63

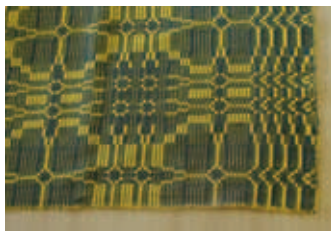
Keturnytė lovatiesė

Inkių k., Pašilės vslč.,
Ukmergės apskr.
Audė Stasė Šalčiūnienė
apie 1926 - 1927 m.
Gauta 1972 m.
Kaladėlių raštas.
Dviejų palų. Linas, vilna.
190x150 cm
UkkM 3775 Au -209

Keturnytė lovatiesė

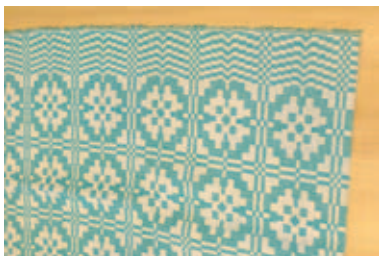
Rubikių k. Anykščių vslč.,
Ukmergės apskr.
Audė Emilė Tylaitė apie
1958 m.
Gauta 1963 m.
Našlaičių raštas. Dviejų palų.
Medvilnė, vilna
193x135 cm.
UkkM 1758 Au -109

AŠTUONNYTĖS LOVATIESĖS

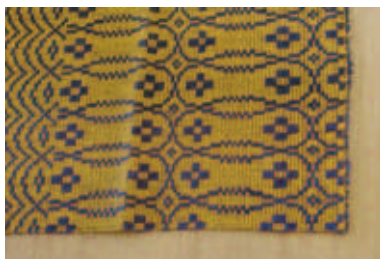
Aštuonnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma
Austa apie 1948 m.
Gauta 1960 m.
Našlaičių ir akėčių
raštas. Dviejų palų.
Medvilnė, vilna.
184x143 cm.
UkKM 1551 Au - 102

Aštuonnytė lovatiesė

Jočiūnų k. Tulpiakie-
mio vlsč., Ukmergės
apskr.
Audė Sofija Grinienė
apie 1933 m.
Gauta 1956 m.
Katpėdžių raštas. Dvi
nesusiūtos palos.
Medvilnė, vilna
164x124 cm.
UkKM 504 Au - 41 a/b

Aštuonnytė pakulinė lovatiesė

Žibučių k., Kavarsko
vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Teofilė Garliaus-
kienė. XX a. 3 deš.
Gauta 1988 m.
Vandeninis raštas.
Dviejų palų.
Linas, pakulos
193x122 cm.
UkKM 10917 Au -545

Aštuonnytė lovatiesė

Zeltiškių k., Skiemonių vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Grasilda Kairienė apie 1900 m.

Gauta 1976 m.
Kaladėlių raštas. Dviejų palų.

Vilna, linas

177x139 cm.

UkKM 4948 Au -247

Aštuonnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.

Austa apie 1936 m.

Gauta 1956 m.

Akėčių ir agurkų raštas. Dviejų palų.

Linai, vilna

181 x 153 cm.

UkKM 1032 Au - 49

Aštuonnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.

Austa apie 1919 m.

Gauta 1957 m.

Žvaigždučių raštas.

Dviejų palų.

Medvilnė, linas

191 x 156 cm.

UkKM 1087 Au - 61

Aštuonnytė lovatiesė

Vaivadiškių vslč.,

Ukmergės apskr.

Audė E. Smailienė
apie 1936 m.

Gauta 1956 m.

Našlaičių ir akėčių
raštas. Dviejų palų.

Medvilnė, vilna

194x117 cm.

UkKM 1028 Au - 45

Aštuonnytė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma.
Austa apie 1940 m.
Gauta 1956 m.
Kryžiuokų ir akėčių raštas. Dviejų palų.
Linai, vilna
195 x 136 cm.
UkKM 367 Au - 12

Aštuonnytė lovatiesė

Unciškių k. Ukmergės apskr.
Audėja Stasė Masiulionytė apie 1923 m.
Gauta 1968 m.
Akėčių raštas. Dviejų palų.
Linai, pakulos.
181x141 cm.
UkKM 2828 Au -142

Aštuonnytė pakulinė lovatiesė

Vietovė ir audėja nežinoma
Austa apie 1952 m.
Gauta 1956 m.
Našlaičių raštas. Dviejų palų
Linai, pakulos.
181 x 136 cm.
UkKM 1031 Au - 48

Aštuonnytė lovatiesė

Zeltiškių k., Skiemonių vlsč., Ukmergės apskr. Audė Grasilda Kairienė apie 1900 m.

Gauta 1976 m.

Akėčių arba agurkų raštas. Dviejų palų.

Medvilnė, vilna.

184x137 cm.

UkKM 4947 Au - 246

Aštuonnytė lovatiesė

Bernotiškių k. Vidiškių vlsč., Ukmergės apskr. Audė Veronika Kerbelienė apie 1934 m.

Gauta 1976 m.

Akėčių ir kryželių raštas. Dviejų palų.

Medvilnė, linas.

210 x144 cm.

UkKM 5070 Au-273

Aštuonnytė lovatiesė

Ažuožerių k. Anykščių vlsč., Ukmergės apskr. Audė Emilija Navikienė. XX a. I p.

Gauta 1998 m.

Akėčių ir katpėdžių raštas. Dviejų palų.

Medvilnė, linas

144 x 192 cm.

UkKM 16229 Au-657

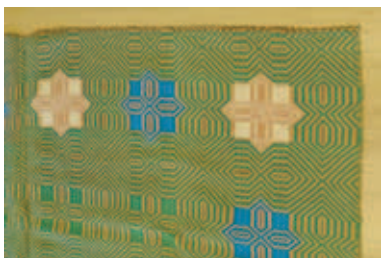
Aštuonnytė pakulinė lovatiesė

Juodausių k., Lyduokių apyl. Ukmergės r. Austa apie 1952 m. Gauta 1956 m. Našlaičių raštas. Dviejų palų. Linas, pakulos 133 x 184 cm. *UkKM 1030 Au-47*

Aštuonnytė lovatiesė

Unciškių k. Ukmergės apskr. Audė Stasė Masiulionytė apie 1923 m. Gauta 1968 m. Žvaigždučių ir rombelių ornamentas. Įvairių spalvų žvaigždutės išrinktos. Dviejų palų. Linas, vilna 152,5x179 cm. *UkKM 2827 Au -141*

Aštuonnytė lovatiesė

Bernotiškių k. Vidiškių vlsč., Ukmergės apskr. Audė Veronika Daneilytė apie 1928 m. Gauta 1976 m. Žvaigždučių ir rombelių ornamentas. Įvairių spalvų žvaigždutės išrinktos. 172x76 cm. Medvilnė, vilna. *UkKM 5071 Au - 274*

GŪNIOS

Keturnytė gūnia

Žibučių k. Kavarsko vlsč. Ukmergės apskr. Audė Teofilė Garliauskienė. XX a. I p.

Gauta 1987 m.

Agurkų, ažuolo lapų raštas. Kraštai apnerti kilpelėmis ir puošti pridėtiniais įvairiaspalviais kutais.

Linai, vilna

138x67 cm.

UkKM 10843 Au - 544

Aštuonnyė gūnia

Zeltiškių k., Skiemonių vslč., Ukmergės apskr. Audė Grasilda Kairienė apie 1900 m.

Katpėdžių ir akėčių raštas. Kraštai apnerti ir puošti pridėtiniais įvairiaspalviais kutais.

Dviejų palų.

Medvilnė, vilna

100x119 cm.

UkKM 4952 Au - 251

Aštuonnyė gūnia

Kreivių k., Deltuvos vlsč., Ukmergės apskr.

Audė Ona Kuodytė - Garliauskienė apie 1930 m.

Gauta 1998 m.

Kryžių ir akėčių raštas. Kraštai apnerti ir puošti pridėtiniais įvairiaspalviais kutais.

Medvilnė, vilna

70x107 cm.

UkKM 16148 Au - 655

Aštuonnytė gūnia

Inkilų k. Pašilės vlsč.
Ukmergės apskr.
Audė Stasė Šalčiūnienė apie 1926 - 1927 m.
Gauta 1972 m.

Akėčių, agurkų raštas.
Kraštai apnerti vąšeliu
langeliais įvairiaspalviais siūlais ir puošti
apvaliais pridėtiniais bumbuliukais, pakabintais ant plono
lininio siūlo.

Medvilnė, linas, vilna
75,5x91 cm.

UkKM 3773 Au - 206

Aštuonnytė gūnia

Šiuikščiškių k. Taujėnų vslč., Ukmergės apskr.

Audė Ona Čipalienė
XX a. pr.

Gauta 1971 m.

Vandeninis raštas.

Kraštai puošti kutais,
suktais iš kilpelėmis
lankstyčių ir persiūtų
siūlų.

Medvilnė, vilna
161x81 cm.

UkKM 3570 Au -192

Rinktinė gūnia

Bardiškių k. Deltuvos vlsč. Ukmergės apskr.

Audė Elena Atkočiūnienė apie 1932 m.

Gauta 1973 m.

Raštas: zuikučių ir žvaigždučių motyvas, einas per visą au-

dinį. Kraštas apner-
tas raudonais siūlais
(nėrimas kilpelėmis),
papuoštas apvaliais
pridėtiniais bumbuliukais.

Linai, vilna
95x63 cm.

UkKM 4214 Au - 216

PAKLODĖS

Dvinytė spalvota paklodė

Šeštokiškių k., Kavarsko vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Ona Didžpetrytė – Sunkladienė XX a. I p.
Gauta 1998 m.
Langelių raštas. Dviejų paly.
linas
211 x 148 cm
UkKM 16230 Au- 658

RANKŠLUOSČIAI

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
XIX a. pab. - XX a.pr.
Katpėdžių raštas. Keturnytis dimas. Galai puošti žička ir py-nikais (nupinta naudojant balanėses).
Linai, medvilnė.
188x34 cm.
UkKM 363 Au - 8

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austas apie 1932 m.
Gautas 1956 m.
Dvinytis audimas. Pridėtiniai galai austi dvinytai bei puošti plačia žička. Galai nerti langeliais.
Linai, medvilnė.
292x47 cm.
UkKM 395 Au - 13

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austas apie 1910 m.
Gautas 1956 m.
Langelių raštas. Dešimtnytė serveta. Galai puošti nėriniais (nėrimas langeliais).
Linas, medvilnė.
235x41,5 cm.
UkkM 437 Au - 19

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinoma.
Austas apie 1946 m.
Gautas 1956 m.
Rugiagėlių arba našlaičių raštas. Aštuonnytis dimas. Galai puošti nėriniais (nėrimas langeliais).
Linas, medvilnė.
220x35,5 cm.
UkkM 1029 Au - 46

Rankšluostis

Vietovė nežinoma.
Audė Salomėja Šimkevičienė apie 1936 m.
Gautas 1956 m.
Kaladėlių raštas. Dvylikantė serveta. Galai puošti nėriniais (nėrimas langeliais).
Linas, medvilnė.
212x42 cm.
UkkM 1034 Au - 54

Rankšluostis

Vietovė nežinoma.
Audė Salomėja Šimkevičienės
apie 1936 m.
Gautas 1956 m.
Katpėdžių raštas. Keturnytis
dimas. Galai puošti nėriniais (nė-
rimas langeliais).
Linas, medvilnė.
107x39 cm.
UkkM 1035 Au - 55

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austas apie 1938 m.
Gautas 1957 m.
Kaladėlių ir langelių raštas.
Keturnytis dimas. Galai puošti
nėriniais.
Linas, medvilnė.
214x35 cm.
UkkM 1055 Au - 60

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austas apie 1938 m.
Gautas 1957 m.
Suketėlių / torielkų raštas. Aš-
tuonnytė serveta. Galai puošti
nėriniais (nėrimas langeliais,
rašta sudaro vynuogių / apynio
motyvas); viename gale kryželiu
siuvinėti inicialai: „SK“.
Linas, medvilnė.
236x41 cm.
UkkM 1090 Au - 64

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austas apie 1918 m.
Gautas 1958 m.
Obuolių raštas. Serveta. Galai
puošti nėriniais (nėrimas lange-
liais).
Linai, medvilnė.
228x41 cm.
UkkM 1257 Au - 68

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austas apie 1922 m.
Gautas 1959 m.
Kryžiuų, akėčių raštas. Aštuon-
nytis dimas. Galai puošti nėri-
niais (nėrimas langeliais).
Linai, medvilnė.
247x37,5 cm.
UkkM 1305 Au - 85

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austas apie 1926 m.
Gautas 1958 m.
Katpėdžių, langelių raštas. Ke-
turnytis dimas. Galai puošti nėri-
niais (nėrimas langeliais).
Linai, medvilnė.
235x41 cm.
UkkM 1308 Au - 87

Rankšluostis

Paužuolių k., Deltuvos vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Anelė Šarkienė apie 1919
m.

Gautas 1959 m.

Kryželių raštas. Aštuonnytis
dimas. Galai puošti žička ir nė-
riniais.

Linai, medvilnė.

226x37 cm.

UkKM 1423 Au - 90

Rankšluostis

Paužuolių k., Deltuvos vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Anelė Šarkienė apie 1919
m.

Gautas 1959 m.

Agurkų / ažuolo lapų raštas.
Keturnytis dimas. Galai puošti
nėriniais (apvalusis nėrimas).

Linai, medvilnė.

218x40 cm.

UkKM 1425 Au - 92

Rankšluostis

Rundžių k. Kavarsko apyl.,
Ukmergės raj.
Audė Stefa Šnierienė 1956 m.

Gautas 1959 m.

Obuolių raštas. Keturnytis di-
mas. Galai puošti žička, nėriniais
(nėrimas langeliais, raštą suda-
rytas iš paukštelio motyvų).

Linai, medvilnė.

226x37 cm.

UkKM 1456 Au - 94

Rankšluostis

Sodėliškių k. Kavarsko vlsč.
Ukmergės apskr.
Audė Ona Petrikaitė apie 1920 m.
Gautas 1959 m.
Kryželių, akėčių raštas. Aštuonny-
tis dimas.
Linai.
206x41 cm.
UkKM 1465 Au - 98

Rankšluostis

Vietovė nežinoma.
Austas apie 1955 m.
Gautas 1960 m.
Akėčių raštas. Aštuonnytis di-
mas. Galai puošti nėriniais (nėri-
mas langeliais).
Linai, medvilnė.
200x39 cm.
UkKM 1497 Au - 101

Rankšluostis

Šiukštiškių k. Taujėnų vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Ona Aleknavičienė apie
1926 m.
Gautas 1971 m.
Langelių raštas. Serveta. Galai
puošti nėriniais (nėrimas lange-
liais). Nėrinio kraštas apnertas
kitos spalvos siūlu.
Linai, medvilnė.
205x42 cm.
UkKM 3574 Au - 195

Rankšluostis

Šiukščiškių k. Taujėnų vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Ona Aleknavičienė apie
1926 m.
Gautas 1971 m.
Agurkų, ažuolo lapų raštas. Ke-
turnytis dimas. Galai puošti nėri-
niais (nėrimas langeliais).
Linai, medvilnė.
205x42 cm.
UkKM 3575 Au - 196

Rankšluostis

Zeltiškių k. Skiemionių vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Grasilda Kairienė apie
1900 m.
Gautas 1976 m.
Akėčių raštas. Aštuonnytis
dimas, galuose kaišyta juosta
žaliais, violetiniais ir geltonais
siūlais. Kraštas apnertas (apva-
lusis nėrimas).
Linai, medvilnė.
233x41,5 cm.
UkKM 4955 Au - 254

Rankšluostis

Riklikų k. Kavarsko vlsč. Ukmer-
gės apskr.
Audė Adelė Butkienė. XX a. I p.
Gautas 1970 m.
Langelių raštas. Serveta. Galai
puošti žička ir nėriniais (nėrimas
langeliais).
Linai, medvilnė.
206x43 cm.
UkKM 3235 Au - 154

Rankšluostis

Vietovė nežinoma.
Audė Kotryna Adomonienė apie
1936 m.
Gautas 1979 m.
Akėčių ir kryželių raštas. Aš-
tuonnytis dimas. Galai puošti
nėriniais.
Linai, medvilnė.
208x39 cm.
UkKM 6245 Au - 332

Rankšluostis

Vietovė ir autorius nežinomi.
Austa apie 1935 m.
Gautas 1986 m.
Ruoželių raštas. Keturnytė ser-
veta. Galai puošti nėriniais.
Linai, medvilnė.
102x41 cm.
UkKM 9741 Au - 500

Rankšluostis

Biniūnų k. Ukmergės apskr.
Audė Marijona Paškevičiūtė. XX
a. I p.
Gautas 1990 m.
Suketėlių / torielkų raštas. Aš-
tuonnytė serveta. Galai puošti
nėriniais - baltų ir raudonų siūlų,
pridėtiniais kutais.
Linai, medvilnė.
225x38 cm.
UkKM 13080 Au - 557

KITA

Užvalkalas pagalvei

Riklikų k. Kavarsko vlsč. Ukmergės apskr.
Audė Adelė Butkienė. XX a. I p.
Gautas 1970 m.
Langelių raštas. Aštuonnytė serveta. Šonas puoštas žička.
Linai, medvilnė.
206x43 cm. Nėra matmenų
UkKM 3233 Au - 152

Užvalkalas pagalvei

Genetinių k. Vidiškių vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Ona Sinkienė apie 1936 m.
Gautas 1973 m.
Langelių raštas. Aštuonnytė serveta. Šonas puoštas nériniais (apvalusis nérimas).
Linai, medvilnė.
97,5x65,5 cm.
UkKM 4292 Au - 221

Užvalakalas pagalvei

Zeltiškių k. Skiemonių apyl.,
Ukmergės apskr.
Audė Grasilda Kairienė apie 1900 m.
Gautas 1976 m.
Langelių raštas. Aštuonnytė serveta. Šonas puoštas žička.
Linai, medvilnė.
65x85,5 cm.
UkKM 4957 Au - 256

Užvalakalas pagalvei

Žuklių k. Pabaisko vlsč., Ukmergės apskr.

Audė Ona Maišelytė. XX a. I p.
Gautas 1995 m.

Trinytis audimas. Vienas šonas puoštas nériniais (nérimas langeliais), kitas šonas - užrišamas raišteliais.

Linai.

63x89 cm.

UkKM 15269 Au - 630

Paklodė

Žuklių k. Pabaisko vlsč., Ukmergės apskr.

Audė Ona Maišelytė. XX a. I p.
Gautas 1995 m.

Serveta. Dviejų palų. Vienas kraštas puoštas nériniais.

Linai.

197x135 cm.

UkKM 15271 Au - 632

Paklodė

Rakaučižnos k. Pabaisko vlsč.,
Ukmergės apskr.

Audė Bronislava Stimburytė
apie 1926 m.

Gautas 1970 m.

Langelių raštas. Serveta. Vienas kraštas puoštas nériniais (nérimas langeliais).

Linai.

190x143 cm.

UkKM 3295 Au - 174

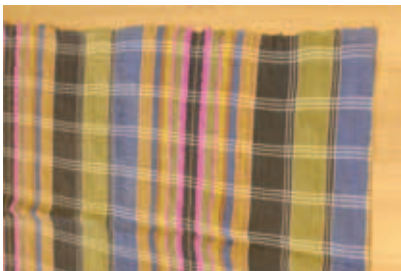
Paklodė

Šiukštiškių k. Taujėnų vlsč.,
Ukmergės apskr.
Audė Ona Aleknavičienė apie
1926 m.
Gautas 1971 m.
Agurkų raštas. Keturnytis dimas.
Vienas kraštas puoštas nériniais
(nérimas langeliais). Dviejų palų.
Linas, medvilnė.
218x143 cm.
UkKM 3276 Au - 197

Paklodė

Ažuožerių k., Anykščių vlsč., Ukmergės apskr.
Audė Emilija (gal
Zofija) Navikienė XX
a. I pr.
Gautas 1998 m.
Languotas dvinytis
audimas. Dviejų palų.
Linas. Patikrint ar ne
vilna
148x211 cm.

LITERATŪRA

Dalia Bernotaitė, „Ko skamba staklės naujoji seklyčioj? Anykščių krašto namų audimo apžvalga.“, 2010 m. V.
Vida Savoniakaitė: Audiniai kaimo kultūroje – leituvių geometriniai raštai XIX – XX a. Alma Littera, Vilnius, 1998 m.

El. knyga: „Kūryba ir tradicijos. Geometriniai lietuvių audinių raštai“ pristatymas
<http://www.emokykla.lt/cd/AudiniuRastai/>
Lietuvių Liudies menas. Audiniai. I knyga. Valstybinė grožinės literatūros leidykla. V. 1957 m.